

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työntekijäin eläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työntekijäin eläkelain mukaisen täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen määräytymistä koskevia säännöksiä. Tarkoituksena on, että työttömyysturvalain perusturvan mukaiset työttömyyspäivät otetaan niin sanottua tulevaa palvelusaikaa laskettaessa samalla tavalla huomioon kuin ansioturvan mukaiset työttömyyspäivät. Työttömyyspäiviä otettaisiin eläkettä määrättäessä kuitenkin huomioon enintään työttömyysturvalaissa säädettyjä ansioturvan mukaisien työttömyyspäivien enimmäismääriä vastaavissa määrin.

Lisäksi ehdotetaan, että eräissä tilanteissa määraikaisen työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen myös muun kuin aikaisemman sairauden johdosta myönnettäväksi tulevaa uutta eläkettä ryhdyttäisiin suorittamaan samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempaakin eläkettä. Tällöin edellytettäisiin, että aikaisempaa eläkettä määrättäessä on otettu huomioon eläkeiän täyttämiseen jäljellä oleva aika ja että työkyvyttömyys alkaa uudelleen vuoden kuluessa aikaisemman eläkkeen päättymisestä.

Vastaavat muutokset ehdotetaan tehtäviksi myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelakiin ja merimieseläkelakiin. Ehdotetut muutokset tulisivat viittaussäännösten kautta sovellettaviksi myös yrittäjien eläkelain ja maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia eläkkeitä määrättäessä.

Esityksessä ehdotetaan myös työntekijäin eläkelain säännöstä eläkkeen perusteena olevan palkan harkinnanvaraisesta tarkistamisesta muutettavaksi siten, että säännöstä sovellettaessa sekä perusturvan että ansioturvan mukaiset työttömyyspäivät olisivat samassa asemassa.

Lisäksi ehdotetaan muutettaviksi työeläkelakien mukaisen vakuutusmaksun viivästyskorkoa koskevia säännöksiä siten, että korkokanta olisi 16 prosenttia kuten korkolaissa. Merimieseläkelakiin ehdotetaan lisättäviksi myös säännökset siitä, että täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen saaminen edellyttää muun ohella viiden vuoden Suomessa asumista.

Ehdotetut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1986 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Perusturvan rinnastaminen ansioturvaan työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä

Työeläkejärjestelmässä eläkkeen suuruus määräytyy pääasiassa maksetun palkan tai saadun työtulon sekä eläkkeeseen oikeuttavan palvelus-

ajan perusteella. Työntekijäin eläkelain (395/61, jäljempänä TEL) 6 §:n mukaan eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi luetaan yleensä kunkin työsuhteen voimassaoloaika. Työsuhteen katsotaan mainitun lain 2 §:n mukaan päättyneen sen päivän lopussa, jolta työsuhteen perusteella viimeksi maksettiin palkkaa ennen työsuhteen katkeamista tai työkyvyttömyyden alkamista. Työkyvyttömyyseläkkeiden osalta todellinen palvelusaika ei

kuitenkaan takaisi riittävää eläketurvaa. Sen vuoksi eläketurvaa on lain 6 §:n 3 momentissa tehostettu siten, että työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä luetaan viimeisen työsuhteen osalta eläkkeeseen oikeuttavaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Tällaista työkyvyttömyyseläkettä, johon liittyy niin sanottu tuleva aika, sanotaan täysitehoiseksi. Tulevan ajan huomioon ottaminen edellyttää kuitenkin, että eläketapahtuma on sattunut työsuhteen kestäessä tai 360 päivän eli noin vuoden kuluessa sen päättymisestä. Tulevan ajan lukeminen eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi vaikuttaa olennaisesti eläkkeen määrään. Täysitehoisen eläketurvan säilyminen työsuhteen päättymisen jälkeenkin takaa eläketurvan aukottomuuden esimerkiksi työpaikan vaihdoksesta johtuvan tilapäisen työstä poissaolon aikana.

Eräissä tilanteissa täysitehoisen eläketurvan katkeaminen noin vuoden kuluttua työsuhteen päättymisestä ei kuitenkaan aina johtaisi työntekijän kannalta kohtuulliseen tulokseen. Tämän johdosta on katsottu tarpeelliseksi pidentää mainittua aikaa muun muassa työttömyysajalla. TEL:n ja eräiden siihen liittyvien lakien mukaisessa ansioeläketurvassa on työttömyys tähän saakka kuitenkin otettu huomioon vain siltä osin kuin sitä on mitattu työttömyysturvalain (602/84) mukaisen ansioon suhteutetun päivärahaa ja tätä aikaisemmin voimassa olleen valtakunnallista työttömyyskassasta annetun lain (125/34) mukaisen päiväavustuksen perusteella.

Sen sijaan täysitehoista työkyvyttömyysturvaa laskettaessa huomiota ei nykyisten säännösten mukaan kiinnitetä sellaisiin työttömyyspäiviin, joilta työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa. Tämä on käytännössä merkinnyt sitä, että työntekijän jäädessä vain perusturvan mukaisen työttömyyspäivärahan varaan, hänen eläketurvansa heikkenee olennaisesti työkyvyttömyyden alkaessa vasta 360 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä.

Myös eduskunta on kiinnittänyt tähän epäkohtaan huomiota muun muassa vastauksessaan hallituksen esitykseen (hall.es. 85/1985 vp.) joustavaa eläkeikäjäjärjestelyä koskeviksi laeiksi ja katsonut, että säännöksiä olisi kehitettävä siten, että peruspäivärahaa saava ja tarveharkinnan johdosta peruspäivärahan ulkopuolelle jäänyt voidaan saattaa samaan asemaan kuin ansioon suhteutettua päivärahaa saava.

Tässä vaiheessa uudistus voidaan toteuttaa siltä osin kuin kysymys on työttömyysturvalain perusturvan mukaisen työttömyyspäivien huomioon

ottamisesta työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä. Siltä osin kuin kysymys on tarveharkinnan johdosta perusturvan ulkopuolelle jäävien asemasta, selvitystyö on vielä kesken. Työttömyysturvan kokonaisuudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveysministeriö asetti tarveharkintaan liittyviä kysymyksiä selvittävän toimikunnan, jonka määräaika päättyy kuluvan vuoden lopussa. Lisäksi asiaan liittyy eräitä teknisiä kysymyksiä, jotka vaativat lisäselvityksiä. Saatuaan nämä selvitykset hallitus antaa asiasta tarvittavat esitykset.

Edellä olevan johdosta ehdotetaan poistettavaksi TEL:n 6 §:n 3 momentin rajoitus, jonka mukaan vain ansioturvan mukaiset työttömyyspäivät vaikuttavat täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen määrääntymiseen. Näin täysitehoisen eläketurva säilyisi työttömyyden aikana samalla tavoin sekä ansioon suhteutettua että peruspäivärahaa saavilla työntekijöillä.

Työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa maksetaan ajallisesti rajoittamattomana. Työeläkejärjestelmän kannalta olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista, että eläkettä määrättäessä huomioon otettavat työttömyyspäivät rajoitettaisiin enintään työttömyysturvalain 26 §:n 1 ja 3 momentissa säädettyihin enimmäismääriin, joilta maksetaan ansioturvan mukaista päivärahaa. Tämä merkitsisi sitä, että eläketurva säilyisi täysitehoisena enintään 500 työttömyyspäivän ajan tai, jos työntekijä on ennen viimeksi mainitun ajan päättymistä täyttänyt 55 vuotta, yhteensä enintään 750 päivän ajan. Tätä koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi TEL:n 6 §:n 3 momenttiin.

Vastaavat muutokset olisi tehtävä myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62, jäljempänä LEL) 7 §:n 1 momenttiin ja merimieseläkelain (72/56, jäljempänä MEL) 12 §:n 1 momenttiin ja 15 §:ään.

TEL:n 6 §:n 3 momenttia sovelletaan myös maatalousyrittäjien eläkelain (467/69, jäljempänä MYEL) 6 §:n 1 momentin ja yrittäjien eläkelain (468/69, jäljempänä YEL) 5 §:n 1 momentin perusteella myös mainituissa laeissa tarkoitettua toiminnan perusteella laskettavaa eläkettä määrättäessä.

TEL:n 7 §:n 2 momentti sisältää säännökset eläkkeen perusteena olevan palkan harkinnanvaraisesta tarkistamisesta. Säännöstä voidaan soveltaa vain viimeiseen työsuhteeseen tai sellaisiin työsuhteisiin, jotka ovat päättyneet eläketapahtumaa lähinnä edeltäneiden 360 sellaisen päivän aikana, joilta ei ole suoritettu työttömyysturvalain ansioturvan mukaista päivärahaa. Säännöstä

ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että se vastaisi edellä ehdotettua TEL:n 6 §:n 3 momentin muu-
tosta ja säännöstä sovellettaessa huomioon otet-
tisiin myös perusturvan mukaiset työttömyyspäi-
vät.

1.2. Eläketurvan täysitehoisena säilyminen

Nykyisten säännösten mukaan työntekijän oi-
keus lukea hyväkseen eläkeiän saavuttamiseen
jäljellä oleva aika säilyy työsuhteen päättymis-
ajankohdasta riippumatta, jos hänelle täysitehoi-
sen työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen
myönnetään uusi eläke saman sairauden, vian tai
vamman perusteella. Uusi eläke myönnetään täl-
löin TEL:n 6 §:n 4 momentin mukaan samojen
perusteiden mukaan kuin aikaisempikin eläke,
vaikka viimeisen työsuhteen päättymisestä olisi-
kin kulunut jo yli vuosi. Säännöksen tarkoitukse-
na on osaltaan tukea työntekijän paluuta työelä-
mään. Samalla se vaikuttaa rajoitussäännöksenä
siinä mielessä, että työkyvyn palautumisen ollessa
vajavaista epäonnistuneet työhönpaluuyritykset
eivät pääse vaikuttamaan eläketurva heikentä-
västi. Työntekijä saa entisen tasoisen eläkkeen
lyhyen työskentelyjakson vaikuttamatta sen mää-
rään. Säännöstä sovellettaessa on selvítettävä,
onko kysymys saman sairauden uusiutumisesta
vai uudesta samanlaisesta sairaudesta. Käytännös-
sä on katsottu säännöstä voitavan soveltaa vain
ensiksi mainittuun tapaukseen. Vakuutuslääke-
tieteessä sairautta ei yleensä ole pidetty samana,
jos tervehtymisen ja sairauden uusiutumisen vä-
lillä on kulunut kaksi vuotta.

Määräaikaisen työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen paluu työelämään saattaa kuiten-
kin epäonnistua sen vuoksi, ettei työntekijä ole
saanut sopivaa työtä. Usein ikääntyneelle työntekijälle voidaan tällöin 200 työttömyyskorvauspäi-
vän jälkeen myöntää työttömyyseläke, mikäli
myös muut eläkkeen saamisen edellytykset ovat
olemassa. Koska monesti viimeisen työsuhteen
päättymisestä on välissä olleen työkyvyttömyys-
eläkejakson johdosta jo ehtinyt kulua mainitut
360 päivää, tulee uusi eläke myönnettäväksi
ilman, että tulevaa aikaa otetaan huomioon.
Vastaava tilanne syntyy myös silloin, kun työntekijä
työttömyysjakson jälkeen tulee uudelleen
työkyvyttömäksi, mutta kysymyksessä ei kuiten-
kaan voida katsoa olevan sama sairaus.

Muutoinkin se seikka, että työntekijä on aikai-
semmin ollut määräaikaisella työkyvyttömyys-
eläkkeellä, voi nykyisten säännösten mukaan joh-

taa eläketurvan heikkenemiseen työntekijän sairastuttua lyhyen ajan sisällä uuteen sairauteen.
Jos tämän sairauden katsotaan olleen olemassa jo
ennen viimeisen työsuhteen alkamista, työsuhte-
jätetään eläkettä määrättäessä TEL:n 4 §:n 4
momentin rajoitussäännöksen johdosta ilman
huomiota.

Työntekijän eläketurva saattaa näin ilman hä-
nen omaa syytään merkittävästi heiketä eikä uusi
eläke enää tosiasiallisesti vastaa hänen työhistori-
aansa ja vakiintunutta ansiotasoansa.

Edellä selostettu tilanne tulee esille myös vuo-
den 1986 alusta voimaan tulevan joustavaan
eläkeikäjäjärjestelyyn sisältyvän yksilöllisen varhais-
eläkkeen yhteydessä. Myös tällöin saattaa esiintyä
tapauksia, joissa työntekijä on työsuhteen pääty-
tyä saanut määräaikaista työkyvyttömyyseläkettä,
mutta sijoittautuminen takaisin työelämään ei
enää ole onnistunut. Yksilöllisen varhaiseläkkeen
saaminen edellyttää, että eläkettä määrättäessä
voidaan ottaa huomioon eläkeiän täyttämiseen
jäljellä oleva aika. Jos työntekijä on aikaisemman
työkyvyttömyyseläkejakson johdosta menettänyt
oikeutensa täysitehoiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen,
jää hän yksilöllisen varhaiseläkkeen sovelta-
misspiirin ulkopuolelle. Tätä ei voida pitää yksi-
öllisen varhaiseläkkeen tavoitteiden kannalta tar-
koituksenmukaisena.

Näiden epäkohtien korjaamiseksi ehdotetaan,
että työkyvyttömyyden alkaessa uudelleen vuo-
den sisällä täysitehoisen eläkkeen päättymisen
jälkeen eläkettä ryhdyttäisiin maksamaan samo-
jen perusteiden mukaan kuin aikaisempaa elä-
kettä, vaikka uudelleen alkaneen työkyvyttömyy-
den syynä ei ehkä enää olisikaan sama sairaus.
Tämä merkitsisi käytännössä, että eläketurva säi-
lyisi täysitehoisena vielä eläkkeen päättymisen
jälkeen riippumatta viimeisen työsuhteen päättymis-
ajankohdasta. Järjestelyn yksinkertaisuuden
kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että työky-
vyttömyyseläkejaksojen välissä mahdollisesti ol-
leet lyhyet työ- tai virkasuhteet taikka yrittäjätoiminta
jätettäisiin eläkettä määrättäessä ilman
huomiota.

Edellä esitetyt muutokset ehdotetaan sisällytettäväksi
TEL:n 6 §:n 4 momenttiin. Muutokset
eivät koske sellaisia tapauksia, joissa uusi eläke
tulee myönnettäväksi saman sairauden johdosta
kuin aikaisempikin eläke. Tällöin sovellettaisiin
nyt voimassa olevia säännöksiä, jolloin eläke
voidaan aina myöntää entisin perustein.

Koska yksilöllinen varhaiseläke, työttömyyseläke
ja perhe-eläke määräytyvät samalla tavalla

kuin työkyvyttömyyseläke, ehdotetut muutokset koskisivat myös näitä eläkemuotoja.

Vastaavat muutokset olisi tehtävä myös LEL:n 7 §:n 2 momenttiin ja MEL:n 12 §:n 2 momenttiin. MYEL:n 6 §:n 1 momentissa ja YEL:n 5 §:n 1 momentissa viitataan eläkkeen saamisen ja suuruuden osalta TEL:iin, joten ehdotetut muutokset tulisivat sovellettaviksi myös mainittujen lakien mukaisia eläkkeitä määrättäessä.

1.3. Viivästyskorko

TEL:n 19 §:n 1 momentin mukaan eläkelaitoksen tai eläketurvakeskuksen tämän lain nojalla määräämälle maksulle voidaan suorituksen viivästyksen ajalta laskea vuotuista korkoa enintään sosiaali- ja terveystieteiden määräämän korkoprosentin mukaan. Korkoprosentti saa olla enintään kuusi prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen Pankin kulloinkin rahalaitosten keskuspankkiluotosta veloittaman peruskoron korkoprosentti. Peruskoron muutos otetaan kuitenkin huomioon vasta sitä seuraavan kalenterivuoden alusta. Vastaavan sisältöiset säännökset sisältyvät LEL:n 10 §:n 4 momenttiin, MYEL:n 12 §:n 2 momenttiin ja YEL:n 12 §:n 3 momenttiin sekä MEL:n 8 §:n 2 momenttiin.

Nykyinen vuoden 1984 alusta voimaan tullut sosiaali- ja terveystieteiden määräämä viivästyskorko on 15,5 prosenttia. Viivästyskoron suuruuden sitominen Suomen Pankin rahalaitosten keskuspankkiluotosta kulloinkin peruskorkona perimään korkoon oli aikoinaan perusteltua, koska korkokanta ylitti huomattavasti kauppakaaren 9 luvussa säädettyt korkoprosentit. Kauppakaaren viivästyskorkosäännökset kumottiin vuoden 1983 alusta voimaan tulleella korkolailla (633/82). Korkolain mukaan velallisen on velan maksun viivästyessä maksettava viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa 16 prosenttia.

Nykyiset viivästyskorkoa koskevat säännökset voivat johtaa siihen, että maksuvaikeuksissa olevalle työnantajalle on edullisempaa siirtää eläkevakuutusmaksuja kuin muiden maksujen suorittamista. Tätä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, koska kysymys on lakisääteisistä, eläketurvan rahoittamiseksi perittävistä maksuista. Sen vuoksi viivästyskorkoa koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että korkokanta vastaisi korkolaissa säädettyä 16 prosentin korkokantaa.

1.4. Viiden vuoden asumisaikavaatimus

TEL:iin lisättiin 1 päivänä syyskuuta 1985 voimaan tulleella lailla (592/85) säännökset, että täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen saaminen edellyttää muun ohella vähintään viiden vuoden Suomessa asumista ja että myös vieraassa valtiossa myönnetty etuus voidaan ottaa eläkkeiden ja muiden etuuksien yhteensovituksessa huomioon. Jotta viiden vuoden Suomessa asumista koskeva edellytys ei poikkeuksellisissa tilanteissa muodostuisi kohtuuttomaksi, annettiin eläketurvakeskukselle mahdollisuus päättää, että mainitusta vaatimuksesta voidaan luopua.

Tämän johdosta ehdotetaan, että MEL:n 12 §:n 1 momenttiin sisältyviin täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen edellytyksiin lisättäisiin vastaava Suomessa asumista koskeva vaatimus. Sanoittuun pykälään olisi lisättävä myös uusi 4 momentti, jonka mukaan merimieseläkekassa voi erityisestä syystä päättää, että mainitusta vaatimuksesta luovutaan. Koska MEL:n 27 §:ssä viitataan TEL:n säännöksiin eläkkeiden ja muiden etuuksien yhteensovittamisesta, tulevat TEL:n vieraassa valtiossa myönnettyjen etuuksien yhteensovittamista koskevat säännökset sovellettaviksi myös MEL:n mukaisiin etuuksiin.

2. Valmisteluvaiheet

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyössä eläketurvakeskuksen ja merimieseläkekassan kanssa.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotetuista muutoksista työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan rinnastaminen eläkettä määrättäessä ansioon suhteutettuun päivärahaan lisäisi täysitehoisten eläkkeiden määrää muutaman vuoden kuluttua arviolta 250 tapauksella vuodessa. Täysitehoisen eläketurvan laajenus lisäisi tältä osin työeläkemenoja ensimmäisenä vuotena noin 0,9 miljoonalla markalla nouseen vuoteen 2000 mennessä noin 20 miljoonaan markkaan vuodessa. Eläketurvan säilymisestä täysitehoisena myös eläkkeen päättymisen jälkeen aiheutuisi vuosittain noin 1 miljoonan markan lisäkustannukset. Koska valtio osallistuu yrittäjäeläkkeiden ja merimieseläkkeiden kustannuksiin, ehdotetuista muutoksista aiheutuisi valtiolle vuo-

teen 2000 mennessä arvion mukaan enintään 1 miljoonan markan lisäkustannukset.

4. Voimaantulo

Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1986 alusta. Ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen sattuneiden eläketapahtumien perusteella myönnettäviin eläkkeisiin. Voimaantulosäännöksessä ehdotetaan säädettäväksi, että täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen määräytymiseen vaikuttaisivat myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta on ennen lain voimaantuloa suoritettu työttömyysturvalain perusturvan mukaista päivärahaa.

Jotta muun kuin aikaisemman sairauden perusteella myönnettäväksi tuleva työkyvyttömyys-

eläke voitaisiin määrätä entisin perustein myös silloin kun aikaisempi eläke on päättynyt ennen lain voimaantuloa, ehdotetaan tätä koskevat säännökset sisällytettäväksi voimaantulosäännöksen.

Viivästyskorkoa koskevia muutoksia sovellettaisiin vakuutusmaksuihin siltä osin kuin niiden suorittaminen on viivästynyt lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

MEL:n 12 §:n 1 momenttiin ehdotettua viiden vuoden asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi sellaiseen työntekijään, jolle ennen ehdotetun muutoksen voimaantuloa on syntynyt oikeus täysitehoiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 6 §:n 3 ja 4 momentti, 7 §:n 2 momentti ja 19 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 3 momentti 12 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (592/85), 6 §:n 4 momentti 7 päivänä tammikuuta 1982 annetussa laissa (14/82), 7 §:n 2 momentti 24 päivänä elokuuta 1984 annetussa laissa (607/84) ja 19 §:n 1 momentti 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (389/76), näin kuuluviksi:

6 §

— — — — —
Jos työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut vähintään viisi vuotta Suomessa ja jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 päivää, luetaan tämän työsuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Edellä tarkoitettua 360 päivää laskettaessa jätetään huomioon ottamatta päivät, joilta työntekijä on saanut opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata sekä päivät, joilta työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista päivärahaa, viimeksi mainitut kuitenkin enintään siihen määrään saakka, joka vastaa työttömyysturvalain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa. Jollei työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella eläkkeeseen

oikeuttavaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Mitä edellä tässä momentissa on säädetty, ei kuitenkaan sovelleta vanhuuseläkkeen eikä sellaisen työkyvyttömyyseläkkeen, jonka perusteena oleva työkyvyttömyys on alkanut työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen, määrää laskettaessa, jollei työntekijä ole ollut sanotun iän täyttämivuoden aikana tämän lain piiriin kuuluvassa työssä ottaen huomioon kokonaisuudessaan myös sanotun vuoden aikana päättynyt työsuhde yhteensä vähintään neljä kuukautta. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika,

jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen väli-
sen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta,
ollut 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea
vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos elä-
keiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä
vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan
huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeut-
tavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittä-
jätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuo-
lisen työntekijän työsuhte ole jatkunut neljää
kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan mää-
rämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä tässä
momentissa on säädetty.

Jos 3 momentin mukaisesti määrättyä työky-
vyttömyyseläkettä tai rintamaveteraanien varhais-
eläkkeestä annetun lain (13/82) mukaista var-
haiseläkettä saaneelle työntekijälle myöhemmin
on suoritettava eläkettä vanhuuden tai uuden
työkyvyttömyyden perusteella, lasketaan sen työ-
suhteen osalta, johon sanottua momenttia oli
sovellettu, eläkkeeseen oikeuttavaksi myös aika,
jona hän sai mainittua aikaisempaa eläkettä 23
vuotta täytettyään. Jos kuitenkin uusi työkyvyttö-
myyseläke myönnetään sellaisen työkyvyttömyy-
den perusteella, joka on alkanut ennen kuin
mainitun aikaisemman eläkkeen päättymisestä
on kulunut yksi vuosi, tai jos eläke myönnetään
saman sairauden, vian tai vamman perusteella
kuin aikaisempi eläke, uusi eläke määrätään
samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi
eläke. Määrättäessä uutta eläkettä edellä tarkoite-
tuissa tai lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työ-
tekijäin eläkelain 7 §:n 2 momentissa taikka
merimieseläkelain 12 §:n 2 momentissa tarkoite-
tuissa tapauksissa samojen perusteiden mukaan
kuin aikaisempaa eläkettä jätetään aikaisemman
eläkkeen päättymisen jälkeen jatkunut työ- tai
virkasuhde taikka yrittäjätoiminta huomioon ot-
tamatta.

7 §

Jos työntekijän tai edunsaajan ilmoituksen joh-
dosta tulee selvitettyksi, että eläkkeen perusteena
oleva palkka työntekijän tai edunjättäjän viimei-
sessä tämän lain alaisessa työsuhteessa on poik-
keuksellisesta syystä ollut alhaisempi kuin hänen
9 §:n mukaisesti tarkistettu palkkansa samassa
työsuhteessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista
niin pitkänä aikana, että suurempaa palkkaa

voitiin pitää vakiintuneena, ja jos tällä seikalla on
olennainen vaikutus eläketurvaan, piderään eläke-
keen perusteena olevana palkkana sitä keskimää-
räästä työansiota, joka hänellä olisi ollut, jollei
mainittua syytä olisi esiintynyt. Sama on laki
myös muiden tämän lain alaisten työsuhteiden
osalta, jos ne ovat päättäneet eläketapahtumaa
lähinnä edeltäneiden 360 päivän aikana. Tällöin
kuitenkin jätetään huomioon ottamatta sellaiset
päivät, joilta työntekijä tai edunjättäjä on saanut
työttömyysturvalain mukaista päivärahaa, kuiten-
kin enintään siihen määrään saakka, joka vastaa
sanotun lain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien
enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon
suhteutettua päivärahaa. Jos tulee selvitettyksi,
että eläkkeen perusteena oleva palkka poikkeuk-
sellisesta syystä on vastaavalla tavalla korkeampi
kuin edellä tarkoitettu vakiintunut työansio, voi-
daan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa samalla
tavoin alentaa. Sen estämättä, mitä 2 §:n 3 ja 4
momentissa on säädetty työsuhteen päättymisestä
työajassa tapahtuneen muutoksen johdosta, kat-
sotaan sanotun työsuhteen jatkuneen yhdenjak-
soisesti tätä momenttia sovellettaessa.

19 §

Eläkelaitoksen tai eläketurvakeskuksen tämän
lain perusteella määräämä maksu sekä sille suori-
tuksen viivästymisen ajalta 16 prosentin vuotui-
nen viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuo-
miota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen
perimisestä ulosottoihin annetussa laissa (367/
61) on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuu-
ta 1986.

Laskettaessa tämän lain 6 §:n 3 momentissa ja
7 §:n 2 momentissa säädettyä 360 päivää jätetään
huomioon ottamatta myös sellaiset työttömyys-
päivät, joilta on suoritettu työttömyysturvalain
mukaista peruspäivärahaa ennen tämän lain voi-
maantuloa.

Määrättäessä tämän lain 6 §:n 4 momentin
mukaisesti uutta eläkettä sellaisen työkyvyttö-
myyden perusteella, joka on alkanut vuoden
kuluessa aikaisemman eläkkeen päättymisestä,
otetaan huomioon myös ennen tämän lain voi-
maantuloa päättynyt 6 §:n 3 momentin mukai-
sesti määrätty työkyvyttömyyseläke.

2.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 ja 2 momentti sekä 10 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 1 momentti 12 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (593/85) ja 7 §:n 2 momentti 7 päivänä tammikuuta 1982 annetussa laissa (15/82) sekä 10 §:n 4 momentti 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (390/76), näin kuuluviksi:

7 §

Jos työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutettu työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut vähintään viisi vuotta Suomessa ja jos hän on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista lähinnä edeltäneen 540 päivän aikana tässä laissa tarkoitetussa työssä ansainnut vähintään 800 markkaa, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös se palkka, jonka hän työkyvyttömyyden alkamisesta lukien olisi ansainnut eläkeikään mennessä. Edellä tarkoitettua 540 päivää laskettaessa jätetään huomioon ottamatta päivät, joilta työntekijä on saanut opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, sekä päivät, joilta työntekijä on saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista päivärahaa, viimeksi mainitut kuitenkin enintään siihen määrään saakka, joka vastaa työttömyysturvalain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa. Samoin menetellään, jos naispuolisella työntekijällä on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista välittömästi edeltäneen enintään yhdeksän vuoden ajan ollut työntekijäin eläkelain 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi ja sanottuna aikana on päättynyt edellä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso, jollei eläkeiän saavuttamiseen jäljellä olevaa aikaa tai sitä vastaavaa ansiota ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista ole luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Edellä sanotun palkan vuotuinen määrä edellytetään samaksi työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaan korjatuksi markkamääräksi, josta työntekijän työsuhteen perusteella on keskimäärin suoritettu tämän lain mukainen vakuutusmaksu niinä kalenterivuosina, joina hän tässä laissa tarkoitetussa työssä on ansainnut vähintään 800 markkaa tai, jollei hän minään kalenterivuotena ole ansainnut vähintään sanottua määrää, samaksi kuin mainittu rajamää-

rä. Ennen 23 vuoden iän täyttämistä ansaitut palkat otetaan kuitenkin huomioon vain, jos ne on ansaittu sinä kalenterivuotena, jona työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä oleva sairaus, vika tai vamma on saatu, tai jona edellä kolmannessa virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso on päättynyt tahi kolmena sitä välittömästi edeltäneenä kalenterivuotena. Laskettaessa edellä tarkoitettua markkamäärää, josta keskimäärin on suoritettu vakuutusmaksu, ei oteta huomioon aikaa, jolta työntekijä on ennen eläketapahtumaa välittömästi edeltäneen kalenterivuoden alkua saanut työttömyysturvalain mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa. Markkamäärän laskemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Jos työntekijä saatuaan 1 momentin mukaan laskettua työkyvyttömyyseläkettä tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain (13/82) mukaista varhaiseläkettä myöhemmin uudelleen saa työkyvyttömyyseläkettä tai vanhuuseläkettä, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi palkaksi myös se palkka, jonka hän olisi saanut 1 momentin mukaan, laskettuna siltä ajalta, jolta hän on 23 vuotta täytettyään saanut ensiksi mainittua työkyvyttömyyseläkettä tai varhaiseläkettä. Jos kuitenkin uusi työkyvyttömyyseläke myönnetään sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin mainitun aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut yksi vuosi, tai jos eläke myönnetään saman sairauden, vian tai vamman perusteella kuin aikaisempi eläke, uusi eläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke. Määrättäessä uutta eläkettä edellä tarkoitetuissa tai työntekijäin eläkelain 6 §:n 4 momentissa taikka merimieseläkelain 12 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempaa eläkettä jätetään aikaisemman eläkkeen päättymisen jälkeen jatkunut työ- tai virkasuhde taikka yrittäjätoiminta huomioon ottamatta.

— — — — —

10 §

Jos työnantaja on laiminlyönyt suorittaa tämän lain mukaisen vakuutusmaksun eikä kehotuksen saatuaan työeläkekassan määräämässä kohtuullisessa ajassa korjaa laiminlyöntiään, työeläkekassa voi hankkimansa selvityksen tai sen puuttuessa arvion perusteella määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun vakuutusmaksun. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan saa määrätä muulta ajalta kuin kulumassa olevalta ja viideltä sitä edeltävältä kalenterivuodelta. Työeläkekassan määräämä vakuutusmaksu ja sille suorituksen viivästymisen ajalta 16 prosentin vuotuinen viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen perimistä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Laskettaessa tämän lain 7 §:n 1 momentissa säädettyä 540 päivää jätetään huomioon ottamatta myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta on suoritettu työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa ennen tämän lain voimaantuloa.

Määrättäessä tämän lain 7 §:n 2 momentin mukaisesti uutta eläkettä sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut vuoden kuluessa aikaisemman eläkkeen päättymisestä, otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa päättynyt 7 §:n 1 momentin mukaisesti määrätty työkyvyttömyyseläke.

3.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain 8 §:n 2 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti sekä 15 §,

sellaisina kuin ne ovat, 8 §:n 2 momentti ja 15 § 9 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa (1/81), 12 §:n 1 momentti 18 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (52/85) ja 12 §:n 2 momentti 7 päivänä tammikuuta 1982 annetussa laissa (17/82), sekä

lisätään 12 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 9 päivänä tammikuuta 1981, 7 päivänä tammikuuta 1982 ja 18 päivänä tammikuuta 1985 annetuilla laeilla, uusi 4 momentti seuraavasti:

8 §

Määräajassa suorittamatta jääneelle määrälle on työnantajan maksettava viivästymisen ajalta 16 prosentin vuotuinen viivästyskorko.

12 §

Jos työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut vähintään viisi vuotta Suomessa ja jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 päivää, luetaan 15 §:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja 14 §:n 1 momentissa sääde-

tyn eläkeiän täyttämisen välinen aika. Edellä tarkoitettua 360 päivää laskettaessa jätetään huomioon ottamatta päivät, joilta työntekijä on saanut opintovapaalla (273/79) tarkoitettua opintovapaata, sekä päivät, joilta työntekijä on saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista päivärahaa, viimeksi mainitut kuitenkin enintään siihen määrään saakka, joka vastaa työttömyysturvalain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa. Jollei työsuhte ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain

tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 15 a §:ssä tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luvettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhte ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määrittämisestä soveltuvien osin voimassa, mitä tässä momentissa on säädetty.

Jos 1 momentin mukaisesti määrättyä työkyvyttömyyseläkettä tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain (13/82) mukaista varhaiseläkettä saaneelle myöhemmin on suoritettava eläkettä vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella, lasketaan maksukuukausiksi myös se aika, jona hän sai edellä tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä tai varhaiseläkettä. Jos kuitenkin uusi työkyvyttömyyseläke myönnetään sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin mainitun aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut yksi vuosi, tai jos eläke myönnetään saman sairauden, vian tai vamman perusteella kuin aikaisempi eläke, uusi eläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke. Määrättäessä uutta eläkettä edellä tarkoitetuissa tai työntekijäin eläkelain 6 §:n 4 momentissa taikka lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempaa eläkettä jätetään aikaisemman eläkkeen päättymisen jälkeen jatkunut työ- tai virkasuhde taikka yrittäjätoiminta huomioon ottamatta.

Erityisestä syystä merimieseläkekassa voi päätää, että työkyvyttömyyseläke määrätään 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, vaikkei sanotussa momentissa säädetty asumista koskeva edellytys täyty.

15 §

Oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen on vakuumetulla, jonka ansiomahdollisuuksien on sairauden, vian tai vamman johdosta arvioitu alentuneen vähintään kolmanneksella siitä, mitä häntä vastaavassa asemassa merimieslaissa tarkoitettussa työsuhteessa oleva henkilö ansaitsee, edellyttäen, että sanotun tilan on katsottava olevan pysyvä tai se on kestänyt yhdenjaksoisesti kuusi kuukautta sekä että työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 päivää. Tällöin kuitenkin jätetään huomioon ottamatta sellaiset päivät, joilta työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista päivärahaa, kuitenkin enintään siihen määrään saakka, joka vastaa sanotun lain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Tämän lain 12 §:n 1 momentissa säädetty vaatimus Suomessa asumisesta ei koske sellaista työntekijää, joka ennen tämän lain voimaantuloa on saavuttanut oikeuden sellaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota määrättäessä otetaan huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio.

Laskettaessa tämän lain 12 §:n 1 momentissa ja 15 §:ssä säädettyä 360 päivää jätetään huomioon ottamatta myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta on suoritettu työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa ennen tämän lain voimaantuloa.

Määrättäessä tämän lain 12 §:n 2 momentin mukaisesti uutta eläkettä sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut vuoden kuluessa aikaisemman eläkkeen päättymisestä, otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa päättynyt 12 §:n 1 momentin mukaisesti määrätty työkyvyttömyyseläke.

4.

Laki**maatalousyrittäjien eläkelain 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain 12 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (391/76), näin kuuluvaksi:

12 §

— — — — —
 Jos maatalousyrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, on eläkelaitoksella oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta 16 prosentin vuotuinen viivästyskorko.
 — — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivän tammi-
 kuuta 1986.

5.

Laki**yrittäjien eläkelain 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain 12 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (392/76), näin kuuluvaksi:

12 §

— — — — —
 Jos yrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, on eläkelaitoksella oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta 16 prosentin vuotuinen viivästyskorko.
 — — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivän tammi-
 kuuta 1986.

Helsingissä 15 päivänä marraskuuta 1985

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Matti Puhakka*

1.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 6 §:n 3 ja 4 momentti, 7 §:n 2 momentti ja 19 §:n 1 momentti

sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 3 momentti 12 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (592/85), 6 §:n 4 momentti 7 päivänä tammikuuta 1982 annetussa laissa (14/82), 7 §:n 2 momentti 24 päivänä elokuuta 1984 annetussa laissa (607/84) ja 19 §:n 1 momentti 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (389/76), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Jos työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut vähintään viisi vuotta Suomessa ja jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, joilta työntekijä ei ole saanut työttömyysturvalain mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, luetaan tämän työsuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeutettavaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Jollei työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella eläkkeeseen oikeuttavaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Mitä edellä tässä momentissa on säädetty, ei kuitenkaan sovelleta vanhuuseläkkeen eikä sellaisen työkyvyttömyyseläkkeen, jonka perusteena oleva työkyvyttömyys on alkanut työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen, määrää laskettaessa, jollei työntekijä ole ollut sanotun iän täyttämivuoden aikana tämän lain piiriin kuuluvassa työssä ottaen huomioon kokonaisuudessaan myös sanotun vuoden aikana päättynyt työsuhde yhteensä vähintään neljä kuukautta. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeutettavaksi ajaksi ekäkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta,

Jos työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut vähintään viisi vuotta Suomessa ja jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 päivää, luetaan tämän työsuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Edellä tarkoitettua 360 päivää laskettaessa jätetään huomioon ottamatta päivät, joilta työntekijä on saanut opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, sekä päivät, joilta työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista päivärahaa, viimeksi mainitut kuitenkin enintään siihen määrään saakka joka vastaa työttömyysturvalain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa. Jollei työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella eläkkeeseen oikeuttavaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Mitä edellä tässä momentissa on säädetty, ei kuitenkaan sovelleta vanhuuseläkkeen eikä sellaisen työkyvyttömyyseläkkeen, jonka perusteena oleva työkyvyttömyys on alkanut työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen, määrää laskettaessa, jollei työntekijä ole ollut sanotun iän täyttämivuoden aikana tämän lain piiriin kuuluvassa työssä ottaen huomioon kokonaisuudessaan myös sanotun vuoden aikana päättynyt työsuhde yhteensä vähintään neljä kuukautta. Niin ikään

Voimassa oleva laki

ollut 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määrittämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä *edellä* tässä momentissa on säädetty.

Jos 3 momentin mukaisesti määrättyä työkyvyttömyyseläkettä tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain (13/82) mukaista varhaiseläkettä saaneelle työntekijälle myöhemmin on suoritettava eläkettä vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella, lasketaan sen työsuhteen osalta, johon sanottua momenttia oli sovellettu, eläkkeeseen oikeuttavaksi myös aika, jona hän sai mainittua aikaisempaa eläkettä 23 vuotta täytettyään. Jos kuitenkin uusi eläke myönnetään saman sairauden, vian tai vamman johdosta kuin *mainittu* aikaisempi eläke, eläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke.

Ehdotus

luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määrittämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä tässä momentissa on säädetty.

Jos 3 momentin mukaisesti määrättyä työkyvyttömyyseläkettä tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain (13/82) mukaista varhaiseläkettä saaneelle työntekijälle myöhemmin on suoritettava eläkettä vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella, lasketaan sen työsuhteen osalta, johon sanottua momenttia oli sovellettu, eläkkeeseen oikeuttavaksi myös aika, jona hän sai mainittua aikaisempaa eläkettä 23 vuotta täytettyään. Jos kuitenkin uusi *työkyvyttömyyseläke* myönnetään *sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin mainitun aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut yksi vuosi tai jos* eläke myönnetään saman sairauden, vian tai vamman *perusteella* kuin aikaisempi eläke, *uusi* eläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke. *Määrättäessä uutta eläkettä edellä tarkoitetuissa tai lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 2 momentissa taikka merimieseläkelain 12 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempaa eläkettä jätetään aikaisemman eläkkeen päättymisen jälkeen jatkunut työ- tai virkasuhde taikka yrittäjätoiminta huomioon ottamatta.*

7 §

Jos työntekijän tai edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitetyn, että eläkkeen perusteena oleva palkka työntekijän tai edunjähtäjän viimeisessä tämän lain alaisessa työsuhteessa on poikkeuksellisesta syystä ollut alhaisempi kuin hänen 9 §:n mukaisesti tarkistettu palkkansa samassa

Jos työntekijän tai edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitetyn, että eläkkeen perusteena oleva palkka työntekijän tai edunjähtäjän viimeisessä tämän lain alaisessa työsuhteessa on poikkeuksellisesta syystä ollut alhaisempi kuin hänen 9 §:n mukaisesti tarkistettu palkkansa samassa

Voimassa oleva laki

työsuhteessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista niin pitkänä aikana, että suurempaa palkkaa voitiin pitää vakiintuneena, ja jos tällä seikalla on olennainen vaikutus eläketurvaan, pidetään eläkkeen perusteena olevana palkkana sitä keskimääräistä työansiota, joka hänellä olisi ollut, jollei mainittua syytä olisi esiintynyt. Sama on laki myös muiden tämän lain alaisten työsuhteiden osalta, jos ne ovat päättyneet eläketapahtumaa lähinnä edeltäneiden 360 sellaisen päivän aikana, joilta työntekijä tai edunjättäjä ei ole saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa. Jos tulee selvitettyksi, että eläkkeen perusteena oleva palkka poikkeuksellisesta syystä on vastaavalla tavalla korkeampi kuin edellä mainittu vakiintunut työansio, voidaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa samalla tavoin alentaa. Sen estämättä, mitä 2 §:n 3 ja 4 momentissa on säädetty työsuhteen päättymisestä työajassa tapahtuneen muutoksen johdosta, katsotaan sanotun työsuhteen jatkuneen yhdenjaksoisesti tätä momenttia sovellettaessa.

Ehdotus

työsuhteessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista niin pitkänä aikana, että suurempaa palkkaa voitiin pitää vakiintuneena, ja jos tällä seikalla on olennainen vaikutus eläketurvaan, pidetään eläkkeen perusteena olevana palkkana sitä keskimääräistä työansiota, joka hänellä olisi ollut, jollei mainittua syytä olisi esiintynyt. Sama on laki myös muiden tämän lain alaisten työsuhteiden osalta, jos ne ovat päättyneet eläketapahtumaa lähinnä edeltäneiden 360 päivän aikana. *Tällöin kuitenkin jätetään huomioon ottamatta sellaiset päivät, joilta työntekijä tai edunjättäjä on saanut työttömyysturvalain mukaista päivärahaa, kuitenkin enintään siihen määrään saakka, joka vastaa sanotun lain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa.* Jos tulee selvitettyksi, että eläkkeen perusteena oleva palkka poikkeuksellisesta syystä on vastaavalla tavalla korkeampi kuin edellä *tarkoitettu* vakiintunut työansio, voidaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa samalla tavoin alentaa. Sen estämättä, mitä 2 §:n 3 ja 4 momentissa on säädetty työsuhteen päättymisestä työajassa tapahtuneen muutoksen johdosta, katsotaan sanotun työsuhteen jatkuneen yhdenjaksoisesti tätä momenttia sovellettaessa.

Maksun ulosottokelpoisuus

19 §

Eläkelaitoksen tai eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella määräämä maksu sekä sille suorituksen viivästymisen ajalta enintään sosiaali- ja terveysministeriön määräämän korkoprosentin mukaan laskettu vuotuinen korko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verot ja maksut. *Ministeriön määräämä korkoprosentti saa olla enintään kuusi prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen Pankin kulloinkin rahalaitosten keskuspankkiluotosta veloittaman peruskoron korkoprosentti. Peruskoron muutos otetaan kuitenkin huomioon vasta sitä seuraavan kalenterivuoden alusta.*

Maksun ulosottokelpoisuus

19 §

Eläkelaitoksen tai eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella määräämä maksu sekä sille suorituksen viivästymisen ajalta *16 prosentin* vuotuinen *viivästyskorko* saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin *verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) on säädetty.*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Laskettaessa tämän lain 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:n 2 momentissa säädettyä 360 päivää jätetään huomioon ottamatta myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta on suoritettu työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa ennen tämän lain voimaantuloa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Määrättäessä tämän lain 6 §:n 4 momentin mukaisesti uutta eläkettä sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut vuoden kuluessa aikaisemman eläkkeen päättymisestä, otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa päättynyt 6 §:n 3 momentin mukaisesti määrätty työkyvyttömyyseläke.

2.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 ja 2 momentti sekä 10 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 1 momentti 12 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (593/85) ja 7 §:n 2 momentti 7 päivänä tammikuuta 1982 annetussa laissa (15/82) sekä 10 §:n 4 momentti 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (390/76), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

Jos työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutettu työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut vähintään viisi vuotta Suomessa ja jos hän on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista lähinnä edeltäneen 540 sellaisen päivän aikana, joilta hän ei ole saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, tässä laissa tarkoitettua työssä ansainnut vähintään 800 markkaa, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös se palkka, jonka hän työkyvyttömyyden alkamisesta lukien olisi ansainnut eläkeikään mennessä. Samoin menetellään, jos naispuolisella työntekijällä on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista välittömästi edeltäneen enintään yhdeksän vuoden ajan ollut työntekijäin eläkelain 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi ja sanottuna aikana on päättynyt ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso, jollei eläkeiän saavuttamiseen jäljellä olevaa aikaa tai sitä vastaavaa ansiota ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista ole luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoimin-

7 §

Jos työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutettu työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut vähintään viisi vuotta Suomessa ja jos hän on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista lähinnä edeltäneen 540 päivän aikana tässä laissa tarkoitettua työssä ansainnut vähintään 800 markkaa, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös se palkka, jonka hän työkyvyttömyyden alkamisesta lukien olisi ansainnut eläkeikään mennessä. Edellä tarkoitettua 540 päivää laskettaessa jätetään huomioon ottamatta päivät, joilta työntekijä on saanut opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, sekä päivät, joilta työntekijä on saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista päivärahaa, viimeksi mainitut kuitenkin enintään siihen määrään saakka, joka vastaa työttömyysturvalain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa. Samoin menetellään, jos naispuolisella työntekijällä on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista välittömästi edeltäneen enintään yhdeksän vuoden ajan ollut työntekijäin eläkelain 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi ja sanottuna aikana on

Voimassa oleva laki

nan perusteella. Edellä sanotun palkan vuotuinen määrä edellytetään samaksi työntekijän eläkelain 9 §:n mukaan korjatuksi markkamääräksi, josta työntekijän työsuhteen perusteella on keskimäärin suoritettu tämän lain mukainen vakuutusmaksu niinä kalenterivuosina, joina hän tässä laissa tarkoitetussa työssä on ansainnut vähintään 800 markkaa tai, jollei hän minään kalenterivuotena ole ansainnut vähintään sanottua määrää, samaksi kuin mainittu rajamäärä. Ennen 23 vuoden iän täyttämistä ansaitut palkat otetaan kuitenkin huomioon vain, jos ne on ansaittu sinä kalenterivuotena, jona työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä oleva sairaus, vika tai vamma on saatu, tai jona edellä toisessa virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso on päättynyt tahi kolmena sitä välittömästi edeltäneenä kalenterivuotena. Laskettaessa edellä tarkoitettua markkamäärää, josta keskimäärin on suoritettu vakuutusmaksu, ei oteta huomioon aikaa, jolta työntekijä on ennen eläketapahtumaa välittömästi edeltäneen kalenterivuoden alkua saanut työttömyysturvalain mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa. Markkamäärän laskemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Jos työntekijä saatuaan 1 momentin mukaan laskettua työkyvyttömyyseläkettä tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain (13/82) mukaista varhaiseläkettä myöhemmin uudelleen saa työkyvyttömyyseläkettä tai vanhuuseläkettä, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi palkaksi myös se palkka, jonka hän olisi saanut 1 momentin mukaan, laskettuna siltä ajalta, jolta hän on 23 vuotta täytettyään saanut ensiksi mainittua työkyvyttömyyseläkettä tai varhaiseläkettä. Jos kuitenkin uuden työkyvyttömyyden syynä on sama sairaus, vika tai vamma, jonka perusteella hän aikaisemmin sai työkyvyttömyyseläkettä, maksetaan työkyvyttömyyseläke samojen perusteiden mukaisesti kuin sitä hänelle aikaisemmin suoritettiin.

Ehdotus

päättynyt *edellä* tarkoitettu 540 päivän ajanjakso, jollei eläkeiän saavuttamiseen jäljellä olevaa aikaa tai sitä vastaavaa ansiota ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista ole luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Edellä sanotun palkan vuotuinen määrä edellytetään samaksi työntekijän eläkelain 9 §:n mukaan korjatuksi markkamääräksi, josta työntekijän työsuhteen perusteella on keskimäärin suoritettu tämän lain mukainen vakuutusmaksu niinä kalenterivuosina, joina hän tässä laissa tarkoitetussa työssä on ansainnut vähintään 800 markkaa tai, jollei hän minään kalenterivuotena ole ansainnut vähintään sanottua määrää, samaksi kuin mainittu rajamäärä. Ennen 23 vuoden iän täyttämistä ansaitut palkat otetaan kuitenkin huomioon vain, jos ne on ansaittu sinä kalenterivuotena, jona työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä oleva sairaus, vika tai vamma on saatu, tai jona edellä *kolmannessa* virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso on päättynyt tahi kolmena sitä välittömästi edeltäneenä kalenterivuotena. Laskettaessa edellä tarkoitettua markkamäärää, josta keskimäärin on suoritettu vakuutusmaksu, ei oteta huomioon aikaa, jolta työntekijä on ennen eläketapahtumaa välittömästi edeltäneen kalenterivuoden alkua saanut työttömyysturvalain mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa. Markkamäärän laskemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Jos työntekijä saatuaan 1 momentin mukaan laskettua työkyvyttömyyseläkettä tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain (13/82) mukaista varhaiseläkettä myöhemmin uudelleen saa työkyvyttömyyseläkettä tai vanhuuseläkettä, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi palkaksi myös se palkka, jonka hän olisi saanut 1 momentin mukaan, laskettuna siltä ajalta, jolta hän on 23 vuotta täytettyään saanut ensiksi mainittua työkyvyttömyyseläkettä tai varhaiseläkettä. Jos kuitenkin *uusi* työkyvyttömyyseläke myönnetään *sellaisen* työkyvyttömyyden perusteella, joka on *alkanut ennen kuin mainitun aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut yksi vuosi, tai jos eläke myönnetään saman sairauden, vian tai vamman perusteella kuin aikaisempi eläke, uusi eläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke.* Määrättäessä *uutta* eläkettä *edellä* tarkoitetuissa tai työntekijän eläkelain 6 §:n 4 momentissa taikka merimieseläkelain 12 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa samojen perusteiden mukaan kuin aikaisem-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

paa eläkettä jätetään aikaisemman eläkkeen päättymisen jälkeen jatkunut työ- tai virkasuhde taikka yrittäjätoiminta huomioon ottamatta.

10 §

Jos työnantaja on laiminlyönyt suorittaa tämän lain mukaisen vakuutusmaksun eikä kehotuksen saatuaan työeläkekassan määräämässä kohtuullisessa ajassa korjaa laiminlyöntiään, työeläkekassa voi hankkimansa selvityksen tai sen puuttuessa arvion perusteella määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun vakuutusmaksun. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan saa määrätä muulta ajalta kuin kulumassa olevalta ja viideltä sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta. Työeläkekassan määräämä vakuutusmaksu sekä sille suorituksen viivästymisen ajalta enintään sosiaali- ja terveysministeriön määräämän korkoprosentin mukaan laskettu vuotuinen korko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verot ja maksut. Ministeriön määräämä korkoprosentti saa olla enintään kuusi prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen Pankin kulloinkin rahalaitosten keskuspankkiluotosta veloittaman peruskoron korkoprosentti. Peruskoron muutos otetaan kuitenkin huomioon vasta sitä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Jos työnantaja on laiminlyönyt suorittaa tämän lain mukaisen vakuutusmaksun eikä kehotuksen saatuaan työeläkekassan määräämässä kohtuullisessa ajassa korjaa laiminlyöntiään, työeläkekassa voi hankkimansa selvityksen tai sen puuttuessa arvion perusteella määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun vakuutusmaksun. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan saa määrätä muulta ajalta kuin kulumassa olevalta ja viideltä sitä edeltävältä kalenterivuodelta. Työeläkekassan määräämä vakuutusmaksu ja sille suorituksen viivästymisen ajalta 16 prosentin vuotuinen viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Laskettaessa tämän lain 7 §:n 1 momentissa säädettyä 540 päivää jätetään huomioon ottamatta myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta on suoritettu työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa ennen tämän lain voimaantuloa.

Määrättäessä tämän lain 7 §:n 2 momentin mukaisesti uutta eläkettä sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut vuoden kuluessa aikaisemman eläkkeen päättymisestä, otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa päättynyt 7 §:n 1 momentin mukaisesti määrätty työkyvyttömyyseläke.

3.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain 8 §:n 2 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti sekä 15 §,

sellaisina kuin ne ovat, 8 §:n 2 momentti ja 15 § 9 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa (1/81), 12 §:n 1 momentti 18 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (52/85) ja 12 §:n 2 momentti 7 päivänä tammikuuta 1982 annetussa laissa (17/82), sekä

lisätään 12 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 9 päivänä tammikuuta 1981, 7 päivänä tammikuuta 1982 ja 18 päivänä tammikuuta 1985 annetuilla laeilla, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Määräajassa suorittamatta jääneelle määrälle on työnantajan maksettava enintään sosiaali- ja terveysministeriön määräämän korkoprosentin mukaan laskettu vuotuinen korko. Ministeriön määräämä korkoprosentti saa olla enintään kuusi prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen Pankin kulloinkin rahalaitosten keskuspankkiluotosta veloitettaman peruskoron korkoprosentti. Peruskoron muutos otetaan kuitenkin huomioon vasta sitä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Määräajassa suorittamatta jääneelle määrälle on työnantajan maksettava viivästymisen ajalta 16 prosentin vuotuinen viivästyskorko.

12 §

Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, jolloin työntekijä ei ole saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, luetaan 15 §:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja 14 §:n 1 momentissa säädetyn eläkeiän täyttämisen välinen aika. Jollei työsuhte ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyt-

12 §

Jos työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut vähintään viisi vuotta Suomessa ja jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 päivää, luetaan 15 §:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja 14 §:n 1 momentissa säädetyn eläkeiän täyttämisen välinen aika. Edellä tarkoitettua 360 päivää laskettaessa jätetään huomioon ottamatta päivät, joilta työntekijä on saanut opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, sekä päivät, joilta työntekijä on saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista päivärahaa, viimeksi mainitut kuitenkin enintään siihen määrään saakka, joka vastaa työttömyysturvalain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa. Jollei työsuhte ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva

Voimassa oleva laki

tömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 15 a §:ssä tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhte ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määrittämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä *edellä* tässä momentissa on säädetty.

Jos 1 momentin mukaisesti määrättyä työkyvyttömyyseläkettä tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain (13/82) mukaista varhaiseläkettä saaneelle myöhemmin on suoritettava eläkettä vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella, lasketaan maksukuukausiksi myös se aika, jona hän sai edellä tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä tai varhaiseläkettä. Jos kuitenkin uusi työkyvyttömyyseläke myönnetään saman sairauden, vian tai vamman johdosta kuin *mainittu* aikaisempi työkyvyttömyyseläke, se määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke.

Ehdotus

aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 15 a §:ssä tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhte ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määrittämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä tässä momentissa on säädetty.

Jos 1 momentin mukaisesti määrättyä työkyvyttömyyseläkettä tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain (13/82) mukaista varhaiseläkettä saaneelle myöhemmin on suoritettava eläkettä vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella, lasketaan maksukuukausiksi myös se aika, jona hän sai edellä tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä tai varhaiseläkettä. Jos kuitenkin uusi työkyvyttömyyseläke myönnetään *sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin mainitun aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut yksi vuosi, tai jos eläke myönnetään saman sairauden, vian tai vamman perusteella kuin aikaisempi eläke, uusi eläke* määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke. Määrättäessä *uutta eläkettä edellä tarkoitetuissa tai työntekijäin eläkelain 6 §:n 4 momentissa taikka lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempaa eläkettä jätetään aikaisemman eläkkeen päättymisen jälkeen jatkunut työ- tai virkasuhde taikka yrittäjätoiminta huomioon ottamatta.*

Erityisestä syystä merimieseläkekassa voi päätää, että työkyvyttömyyseläke määrätään 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, vaikkei sanotussa momentissa säädetty asumista koskeva edellytys täyty.

Voimassa oleva laki

15 §

Oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen on vakuutetulla, jonka ansiomahdollisuuksien on sairauden, vian tai vamman johdosta arvioitu alentuneen vähintään kolmanneksella siitä, mitä häntä vastaavassa asemassa merimieslaissa tarkoitettussa työsuhteessa oleva henkilö ansaitsee, edellyttäen, että sanotun tilan on katsottava olevan pysyvä tai se on kestänyt yhdenjaksoisesti kuusi kuukautta sekä että työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, joita työntekijä ei ole saanut valtakunnallista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta.

Ehdotus

15 §

Oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen on vakuutetulla, jonka ansiomahdollisuuksien on sairauden, vian tai vamman johdosta arvioitu alentuneen vähintään kolmanneksella siitä, mitä häntä vastaavassa asemassa merimieslaissa tarkoitettussa työsuhteessa oleva henkilö ansaitsee, edellyttäen, että sanotun tilan on katsottava olevan pysyvä tai se on kestänyt yhdenjaksoisesti kuusi kuukautta sekä että työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 päivää. Tällöin kuitenkin jätetään huomioon ottamatta sellaiset päivät, joilta työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista päivärahaa, kuitenkin enintään siihen määrään saakka, joka vastaa sanotun lain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Tämän lain 12 §:n 1 momentissa säädetty vaatimus Suomessa asumisesta ei koske sellaista työntekijää, joka ennen tämän lain voimaantuloa on saavuttanut oikeuden sellaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota määrättäessä otetaan huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio.

Laskettaessa tämän lain 12 §:n 1 momentissa ja 15 §:ssä säädettyä 360 päivää jätetään huomioon ottamatta myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta on suoritettu työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa ennen tämän lain voimaantuloa.

Määrättäessä tämän lain 12 §:n 2 momentin mukaisesti uutta eläkettä sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut vuoden kuluessa aikaisemman eläkkeen päättymisestä, otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa päättynyt 12 §:n 1 momentin mukaisesti määrätty työkyvyttömyyseläke.

4.

Laki**maatalousyrittäjien eläkelain 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain 12 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (391/76), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

Jos maatalousyrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, on eläkelaitoksella oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta enintään sosiaali- ja terveysministeriön määräämän korkoprosentin mukaan laskettu vuotuinen korko. Ministeriön määräämä korkoprosentti saa olla enintään kuusi prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen Pankin kulloinkin rahalaitosten keskuspankkiluotosta veloittaman peruskoron korkoprosentti. Peruskoron muutos otetaan kuitenkin huomioon vasta sitä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Jos maatalousyrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, on eläkelaitoksella oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta 16 prosentin vuotuinen viivästyskorko.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivän tammikuuta 1986.

5.

Laki**yrittäjien eläkelain 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain 12 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (392/76), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

Jos yrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, on eläkelaitoksella oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta enintään sosiaali- ja terveysministeriön määräämän kor-

Jos yrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, on eläkelaitoksella oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta 16 prosentin vuotuinen viivästyskorko.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

koprosentin mukaan laskettu vuotuinen korko. Ministeriön määräämä korkoprosentti saa olla enintään kuusi prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen Pankin kulloinkin rahalaitosten keskuspankkiluotosta veloittaman peruskoron korkoprosentti. Peruskoron muutos otetaan kuitenkin huomioon vasta sitä seuraavan kalenterivuoden alusta.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivän tammi-
kuuta 1986.
